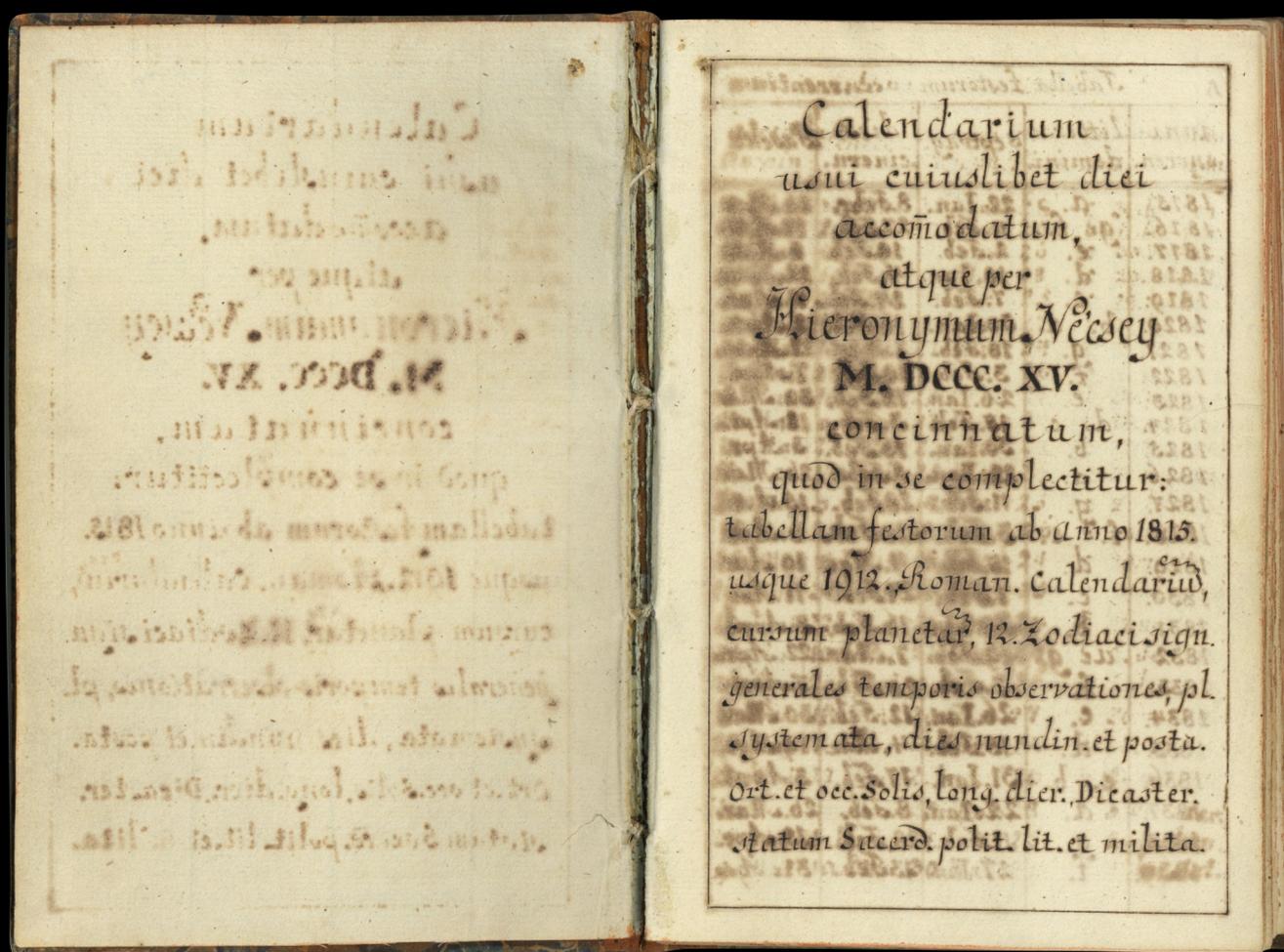

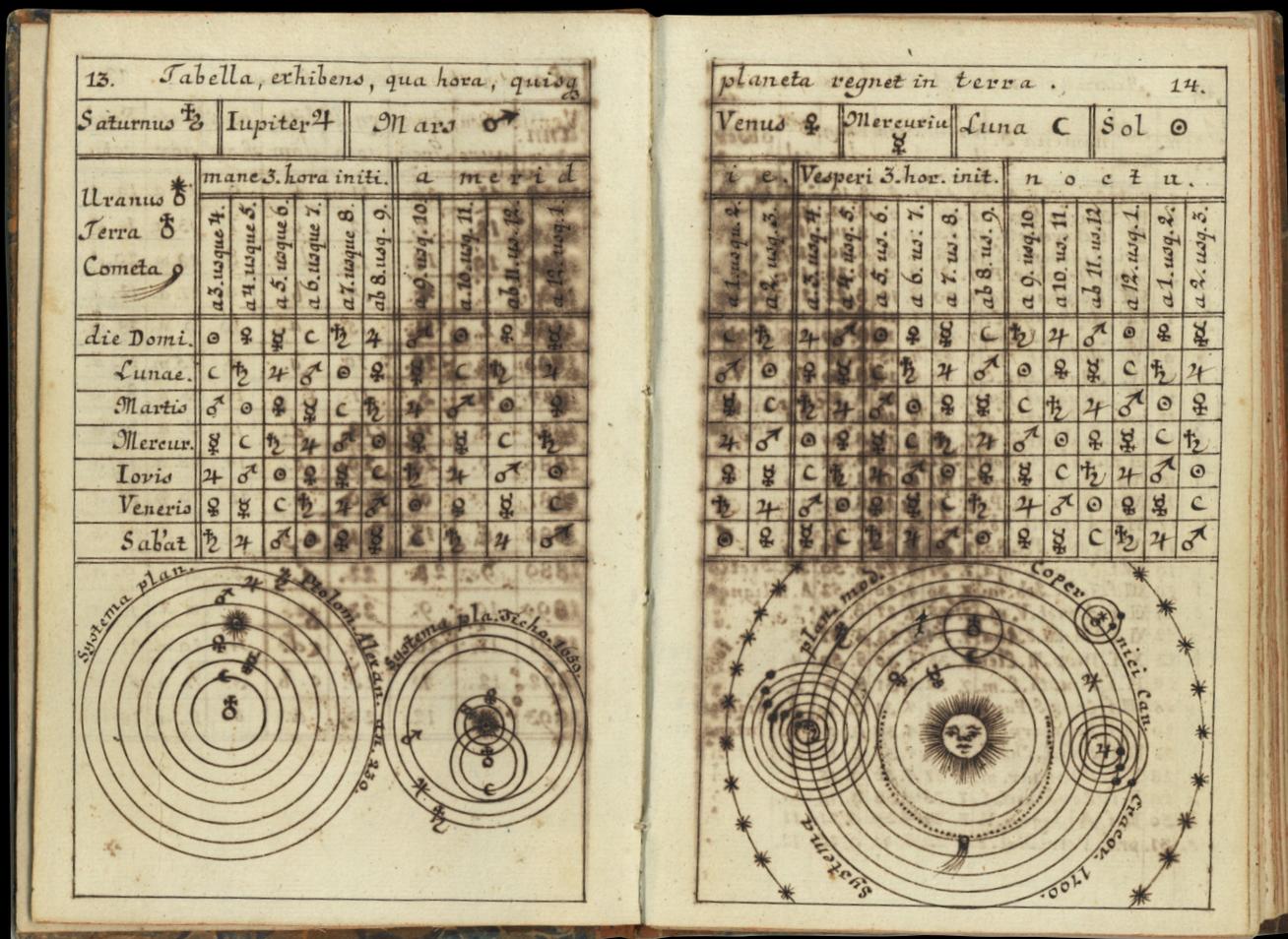
Encyklopedický kalendár z roku 1815

Zbierkový fond Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi je od konca roka 2023 bohatší o mimoriadne vzácny prírastok. Múzeu sa ho po takmer dvojročnom úsilí podarilo získať vďaka finančnej podpore Fondu na podporu umenia a Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Latinský rukopis encyklopedického kalendára na roky 1815 až 1912 zostavil významný prievidzský piarista a encyklopedista Hieronym Nécei (* Oslany 24. 2. 1786 – † Prievidza 4. 6. 1849). Unikátny dokument na 105 stranách s rozmermi 179 x 119 mm prezentuje množstvo cenných údajov o vtedajšom Uhorsku z oblasti astronómie, politiky či školstva. Zahŕňa napríklad informácie o trasách a staniach konskej pošty, trhoch i osobnostiach. Jedinečný obsah je vyjadrený formou krasopisného kaligrafického písma, lákavého aj pre oko laika. Doslovný preklad latinského textu na titulnej strane znie: *Kalendár uspošobeny na každodenné použitie i zostavený Hieronymom Néceiom (v roku) 1815, ktorý v sebe zahŕňa: tabuľku sviatkov od roku 1815 do 1912, rímsky kalendár, obeh planét, 12 znamení zverokruhu, všeobecné pozorovania času, sústavy planét, jarmočné a poštové dni, východ a západ slnka, (začiatok a koniec) dlhých dní, vládne orgány, kňazský, politický, vedecký a vojenský stav.*

Z kalendára nie sú známe žiadne rozmnoženiny a originál sa až donedávna považoval za stratený. Jeho posledný majiteľ ho pred rokmi získal od prievidskeho nestora moderného slovenského ovocinárstva a zberateľa Martina Falešníka. Konečná kúpna cena dokumentu činila 2 250 €. Fond na podporu umenia na ňu prispel sumou 1 200 € a zvyšných 1 050 € poskytol zriaďovateľ Hornonitrianskeho múzea v Prievidzi – Trenčiansky samosprávny kraj. Vďaka nim a zásluhou hornonitrianskych múzejníkov sa tak do mesta svojho pôvodu vrátila vzácna pamiatka z kláštora piaristov v Prievidzi, okrem iného svedčiaci o vysokej intelektuálnej úrovni a rozsiahlych vedomostiach jedného zabudnutého hornonitrianskeho rodáka. Vzácny kalendár sa pod evidenčným číslom HD-7627 stal ozdobou zbierky historických dokumentov. Po jeho odbornom ošetrovaní a zaevidovaní v centrálnom vedomostnom systéme múzeí, bude k dispozícii bádateľom, príležitostne rôznymi formami prezentovaný verejnosti a starostlivo uchovávaný pre ďalšie generácie.

Spracoval: PhDr. Ján Vingárik, Hornonitrianske múzeum v Prievidzi
 Preklad: Mgr. Marek Púčik, PhD., Slovenské národné múzeum – Múzeum Bojnice

Z verejných zdrojov podporili

Fond na podporu umenia

Trenčiansky samosprávny kraj

U. fond
 na podporu
 umenia

